

بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت

غلامرضا طیبی نژاد

کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی هاتف، زاهدان، ایران. (نویسنده مسئول).

a.khoshnood1395u@gmail.com

دکتر عباسعلی حق پرست

استادیار حسابداری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

aa.haghparastt@gmail.com

چکیده

هدف این پژوهش تعیین و بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت است. یکی از عوامل موثر بر انتخاب سرمایه گذاران، توان نقدشوندگی دارایی های شرکت است. لذا در این تحقیق این باور که توان نقدشوندگی دارایی های شرکت می تواند به تغییر رقابت در بازار کمک کند، مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و قلمرو زمانی آن سالهای ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۳ می باشد. با استفاده از روش حذف سیستماتیک نمونه پژوهش شامل تعداد ۱۲۶ شرکت بورسی انتخاب و داده های تحقیق داده های تابلویی در نظر گرفته شده است. نتایج بررسی با استفاده از مدل رگرسیون داده های پنل بر مبنای رگرسیون با اثرات ثابت برای آزمون فرضیه پژوهش نشان داد که توان نقدشوندگی دارایی های شرکت بر رقابت در صنعت تاثیرگذار است. لذا توان نقدشوندگی دارایی های شرکت می تواند مزیت استراتژیک و حیاتی برای شرکت به همراه داشته و باعث افزایش ارزش شرکت شود که خود بر رقابت در صنعت تاثیرگذار است.

کلمات کلیدی: توان نقدشوندگی دارایی ها، رقابت در صنعت.

مقدمه

مزیت رقابتی عاملی است که شرکتها بدنبال کشف آن بوده و از داشتن آن می خواهند بیشترین بهره را ببرند. یکی از این مزیت های رقابتی افزایش توان نقدشوندگی دارایی ها با کمک سیاست های اعتباری، گسترش شرکت به صورت ایجاد کارخانه های جدید و ایجاد نمایندگی در جاهای مختلف کشور و حتی خارج از کشور است. در این فصل به این مهم پرداخته می شود که در واقع توان نقدشوندگی دارایی ها چه تاثیری بر رقابت در صنعت دارد.

توان نقدشوندگی دارایی ها در شرکت ها عاملی اثرگذار در سود حسابداری به شمار می رود. این موضوع در مطالعات مالی براساس گزارش گری که از روند فعالیت های مالی گرفته می شود به دست می آید. گزارشگری مالی فراهم کردن اطلاعات مفید برای تصمیم گیری است در این میان نقدینگی عنصر اصلی به شمار می رود و صورت های مالی با کیفیت تر، تصمیم گیری بهینه و کارایی بازار سرمایه را بهبود می بخشد. در این زمینه همیشه انگیزه قابل توجهی برای محاسبه کیفیت گزارشگری مالی وجود داشته است (فروغی و همکاران، ۱۳۹۹)، این عامل در تعیین توان نقد شوندگی دارایی های مالی شرکت اثرگذار است و در سود حسابداری لحاظ می شود. یکی از مهم ترین منابع اطلاعاتی برای ارزیابی عملکرد واحد اقتصادی، سود است که شاخص مناسبی برای تصمیمات سرمایه گذاران به حساب می آید. به رغم کاربردهای وسیعی که

برای مفهوم سود ارایه شده، ولی بر سر تعریف جامعی از آن توافق کامل وجود ندارد. سود حسابداری که با استفاده از سیستم تعهدی تهیه می شود، از نظر بسیاری از استفاده کنندگان صورتهای مالی، ابزاری برای سنجش عملکرد شرکت محسوب می شود. اتخاذ تصمیم های منطقی رابطه مستقیم با ارزیابی عملکرد بنگاه اقتصادی دارد و نیازمند شناخت معیارها و شاخص های زیادی می باشد. از سوی دیگر استانداردهای حسابداری ایران جریان های نقدی ناشی از فعالیت های عملیاتی را شامل جریان های نقدی ورودی و خروجی ناشی از فعالیت های عملیاتی و نیز آن دسته از جریان های نقدی می داند که به طور مستقیم قابل ارتباط با سایر جریان های نقدی صورت جریان وجوه نقد نباشد. جریان وجه نقد عبارت است از افزایش یا کاهش در مبلغ وجه نقد ناشی از معاملات با اشخاص حقیقی یا حقوقی مستقل از شخصیت حقوقی واحد تجاری و ناشی از سایر رویدادها (فغانی ماکرانی، ۱۳۹۸: ۴۴ و ۴۵) منظور از نقدشوندگی، صرفا سهولت در خرید و فروش دارایی مورد نظر است. بنابراین نقدشوندگی را می توان یکی از عوامل دخیل در تعیین بازده سرمایه گذاران و تعیین سود حسابداری در شرکت های بورسی دانست تعیین معیاری براساس خصوصیات خود شرکت که بتواند به تعیین میزان نقدشوندگی سهام کمک کند، می تواند به تصمیم گیری مناسب سرمایه گذاران منتهی شود. دارایی های نقد شونده همچون وجه نقد و معادل آن به سهولت قابل ارزشیابی اند و عدم تقارن اطلاعاتی بسیار پایینی نیز متوجه آنها است، در حالی که دارایی های کم نقدشونده شامل سرمایه گذاری ها و فرصت های رشد به سختی قابل ارزیابی است و احتمال انجام معاملات نهایی در مورد آنها بیشتر است. از آنجا که سهام یک شرکت، ادعایی بر دارایی واقعی اساسی آن است، می توان نتیجه گرفت که نقد شوندگی سهام شرکت باید انعکاسی از نقدشوندگی دارایی های اساسی آن باشد (فیروزی و همکاران، ۱۳۹۱: ۷۶)

براساس مباحث بیان شده میتوان بیان داشت. از آنجا که یکی از دغدغه های سرمایه گذاران، نقدشوندگی دارایی است و این دارایی یکی از معیارهایی است که سرمایه گذاران با در نظر گرفتن آن به خرید و فروش سهام اقدام می کنند، برای اینکه سهم کدام شرکت ها پتانسیل بیشتری برای نقد شدن دارد، برای سرمایه گذاران مهم است. از دید تئوریک نیز می توان به نزدیکی مفاهیم نقدشوندگی سهام و دارایی های شرکت کمک کرد. بنابراین مدیران می توانند به نقد شوندگی دارایی به عنوان یکی از عوامل افزایش سود حسابداری در بورس توجه کنند بگونه ای که افزایش در سرعت تبدیل دارایی ها به دارایی دیگر مثل وجه نقد می تواند باعث رشد فروش و کاهش هزینه ها شده و در نتیجه بر سود حسابداری تاثیر گذار باشد.

موضوع رقابت برای شرکتها همواره از جمله موضوعات بحث بر انگیز بوده است. مساله مورد بحث در این پژوهش شناخت یکی از دیگر مزایای رقابتی و و بررسی چگونگی تاثیر پذیری آن از توان نقدشوندگی دارایی ها می باشد. اثر این توان این است که این گونه معاملات بصورت چند وجهی ظاهر می شوند (ژانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). محسوب نمودن یک قلم در بهای تمام شده یا در اقلام هزینه دقیقا سرنوشت هزینه را از صورت سود و زیان به ترازنامه تغییر خواهد داد. یا در مواقعی اقلامی که غیر قطعی هستند مانند هزینه هایی که برای آنها ذخیره در نظر گرفته می شود اغلب سود شرکت را تحت تاثیر قرار می دهد. این نوع اثرگذاری می تواند شرکت را در رقابت با رقبای پیش رانده و یا به وضعیت حذف سهم از بازار محصول برساند. البته نوع تاثیرات بستگی به شرایط موجود خواهد داشت. با فرض اینکه شرکت دارای یک ساختار سرمایه ایده ال باشد، ریسک سرمایه تغییر نخواهد کرد (پوشکالا^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). با توجه به اینکه یکی از وظایف عمده و مهم شرکت ها تصمیمات تولید رقابت پذیر است، شرکت ها درصدد هستند با اتخاذ تصمیم های مناسب و مقتضی در این رابطه به مناسب ترین ترکیب هزینه دست یابند، چرا که در حال حاضر دستیابی به ساختار هزینه بهینه به جهت اثرات عمده آن بر روی ارزش شرکت و سایر جنبه ها از اهمیت خاصی برخوردار است (الیان^۳، ۲۰۱۷).

¹ Zhang
² Pushkala
³ Elian

جالب است که بسیاری از شرکتها برای عقب نماندن از رقبا برخی اوقات در این زمینه دست به حساب آرای یا حسابداری ساختگی نیز استفاده می زنند. از آنجایی که شرکت ها نمی خواهند به حساب آرای ساختگی متهم شوند، آن را در قالب رویدادهای واقعی نشان می دهند (داولو^۱ و همکاران، ۲۰۱۷).

صورت‌های مالی حسابرسی شده به عنوان یکی از منابع قابل اعتماد اطلاعات برای استفاده کنندگان محسوب میشوند. اما این اطلاعات زمانی میتواند توسط استفاده کنندگان مورد استفاده قرار بگیرد که دارای مجموعه ای از ویژگیهای کیفی باشد. همچنین امروزه ویژگیهای کیفی اطلاعات و قابلیت اتکای اطلاعات به عنوان معیاری بسیار مهم از سوی مراجع حرفه ای، قانون گذاران، تجزیه و تحلیل کنندگان اطلاعات مالی، سرمایه گذاران، مدیران و جامعه علمی مورد توجه قرار گرفته است. یکی از این ویژگی ها، قابل فهم بودن آنها است. مفید بودن یکی از ویژگیهای مهم اطلاعات است و به این معناست که اطلاعات مالی که در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرند فرصت تصمیم گیری، قضاوت و اقدام بهنگام نسبت به موضوع مورد نظر برای آنان وجود داشته باشد (سیروس^۲ و همکاران، ۲۰۱۸). به عبارت دیگر اطلاعات مالی باید ضمن ساده بودن پیش از سپری شدن زمانی که استفاده کنندگان میتوانند بر مبنای آن اطلاعات داوری و تصمیم گیری نمایند در اختیار آنان گذاشته شود (توسک^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). از آنجا که در این زمینه خلا تحقیقی وجود دارد و لذا با توجه به اهمیت موضوع هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر پیچیدگی هزینه بر رقابت در صنعت می باشد. این موضوع سبب شده است که این مطالعه بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت گروههای مختلف فعالیت در بورس اوراق بهادار مورد بررسی قرار دهد. لذا می توان مساله پژوهش را اینگونه مطرح نمود که در واقع توان نقدشوندگی دارایی ها چه تاثیری بر رقابت در صنعت در بین گروههای مختلف فعالیت در بورس اوراق بهادار می گذارد.

ضرورت انجام تحقیق

از آنجا که نقد شوندگی دارایی های مالی یکی از اهرم های پیشرفت مالی در شرکت های بورسی به شمار می رود می تواند سود حسابداری را تحت تاثیر قرار دهد این نظریه در برخی مطالعات مورد بررسی بوده است به طوری که سود حسابداری را تحت تاثیر مولفه های گوناگون از جمله میزان توانایی در نقد شوندگی دارایی های مالی مورد بررسی قرار داده اند. این نوع مطالعه در بانک ها و بورس اوراق بهادار که جایگاه بازار مالی به طور برجسته تری مورد تحلیل واقع می شود بیشتر دیده می شود. بر این اساس بررسی این نظریه به طور تخمینی می تواند شدت ارتباط بین این مولفه ها را نشان داده و آزمونی صحیح در اختیار مدیران مالی برای تصمیم گیری براساس محتوای اطلاعاتی ناشی از سود حسابداری ارایه دهد بر این اساس این مطالعه بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت را ضروری می داند و به آن می پردازد.

از طرفی امروزه، توسعه صادرات توسط شرکتها تنها به افزایش درآمد ارزی از طریق توسعه صادرات انواع کالاها و خدمات محدود نمی‌شود، بلکه نقش مهم تری را به عنوان یک راهبرد رشد حتی توسعه اقتصادی بر عهده دارد؛ صادرات و درآمد حاصل از آن با توجه به اثراتی که بر شرکت دارد می‌تواند مورد توجه تحلیل گران بازده سهام قرار گیرد. صادرات بر واحدهای اقتصادی تاثیر قابل توجهی دارد، چرا که با گسترش بازار فروش کالاهای شرکت، ریسک تجاری شرکت کاهش یافته و در نتیجه موجب اعتماد بیشتر خریداران سهام خواهد شد. مهم‌تر اینکه درآمد حاصل از صادرات به صورت ارزی بوده و بخش قابل توجهی از ارز مورد نیاز شرکت را جهت تامین مواد اولیه و تجهیزات وارداتی تامین می‌کند. بنابراین با توجه به موارد ذکر شده، لزوم توجه هر چه بیشتر به صادرات و درآمد حاصل از آن ضروری به نظر می‌رسد. اطلاعات مربوط

¹ Davallou

² Sirois

³ Tušek

به بازده سهام شرکت‌ها از جمله اطلاعاتی است که استفاده کنندگان از صورت‌های مالی شرکت‌ها در تصمیم‌گیری‌های خود مورد توجه قرار می‌دهند. معمولاً ارزش کل سهام به عنوان معیاری جهت تعیین ارزش شرکت مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ بنابراین، هر گونه اطلاعاتی که به نحوی مرتبط با شرکت بوده و با عملکرد و وضعیت مالی شرکت ارتباط داشته باشد، توان رقابتی ایجاد کرده و بر بازده سهام شرکت تاثیر گذار خواهد بود. لذا از موارد اهمیت این تحقیق آن است تا بطور تجربی با بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی‌ها بر رقابت در صنعت به استفاده کنندگان اطلاعاتی ارائه نماید.

تعریف مفهومی متغیرها

رقابت در صنعت

منظور از رقبا، شرکت‌های حاضر در یک صنعت است که به یک بخش از بازار خدمت ارائه می‌دهند. طبیعی است هرچه تعداد بازیگران در یک صنعت بیشتر باشد، شدت رقابت نیز معمولاً بیشتر خواهد شد. به عنوان مثال، پتروشیمی پردیس، کرمانشاه، خراسان و شیراز، رقبای اصلی تولید اوره در کشور هستند که در بازار سرمایه نیز حضور دارند. هنگامی که رقابت کم باشد، شرکت توان بیشتری برای تعیین قیمت‌های بالاتر و تغییر شرایط معاملات را خواهد داشت. نوع کسب‌وکار در برخی صنایع به گونه‌ای است که ورود به آن‌ها ساده‌تر است. به عنوان مثال تولید محصولات ساده صنعتی یا برخی صنایع خدماتی به دلیل موانع ورودی اندک، کار سخت و پیچیده‌ای نیست. به همین دلیل تهدید تازه‌واردها در این صنایع همواره بالاست. هر چه تهدید تازه‌واردها بیشتر باشد، جذابیت صنعت کمتر خواهد شد. بر اساس دیدگاه پورتر، وجود کالاهای جانشین می‌تواند به زیان یک صنعت باشد. چرا که با تغییر شرایط، ممکن است مشتریان به استفاده از کالای جانشین روی آورند و مصرف محصولات خود را در این صنعت کاهش دهند. برای مثال محصولات جانشین برای صنعت شیشه که به تولید ظروف شیشه‌ای برخی محصولات مانند نوشابه می‌پردازد، بطری‌های پت (پلاستیکی) یا قوطی‌های آلومینیومی هستند که در صورت گران شدن، یکی از آن‌ها با دیگری قابل جایگزین است. قدرت چانه‌زنی تأمین‌کنندگان در صنایعی که تأمین‌کنندگان انحصاری دارند یا تعداد آن‌ها محدود است، بالاست. برای مثال شرکت ملی نفت به عنوان تنها تأمین‌کننده پالایشگاه‌های کشور قدرت چانه‌زنی بالایی در برابر آن‌ها دارد. از طرف دیگر، هنگامی که تعداد تأمین‌کنندگان زیاد باشد یا هزینه کمی برای جایگزین کردن تأمین‌کنندگان وجود داشته باشد، شرکت می‌تواند کنترل بیشتری بر روی هزینه‌های ورودی خود داشته باشد و این هزینه‌ها را پایین نگه دارد. در شرایطی که مشتریان یک کسب‌وکار محدود باشند، ریسک سرمایه‌گذاری در آن صنعت بیشتر است. چرا که خریداران دارای قدرت چانه‌زنی بالایی هستند و می‌توانند فشار بیشتری به تولیدکنندگان وارد کنند. به همین دلیل اینگونه صنایع معمولاً حاشیه سود پایین‌تری دارند. برای مثال شرکت‌های قطعه‌سازی ممکن است به تعداد محدودی خودروساز قطعه بفروشند، بنابراین قدرت چانه‌زنی شرکت‌های خودروسازی بالا می‌رود. مدل پنج‌گانه پورتر به ما امکان می‌دهد نگاه همه‌جانبه‌ای به عوامل تأثیرگذار بر ساختار رقابتی یک صنعت داشته باشیم. عوامل مختلفی وجود دارند که از طریق پنج نیروی ذکر شده بر ساختار رقابتی صنعت تأثیر گذارند. از جمله این عوامل می‌توان به نرخ رشد صنعت، فن‌آوری و نوآوری، نقش دولت و سیاست‌ها و قوانین وضع شده و محصولات مکمل اشاره کرد.

توان نقد شونده‌گی دارایی‌ها

نقد شونددگی دارایی یکی از اصلی ترین عواملی است که صاحبان سرمایه باید به آن توجه کنند. سرمایه داران معمولاً از این شاخص برای بررسی و مقایسه دو سهم استفاده می کنند. توان نقد شونددگی Liquidity دارایی به این معنا است که دارایی مورد نظر با چه سرعتی به وجه نقد تبدیل می شود. نقدشونددگی یک دارایی نشان دهنده سرعت معامله آن در بازار است. به عنوان مثال اگر یک سهم در بازار بورس کشور، نقد شونددگی بالایی داشته باشد، یعنی سرعت معامله آن در بازار بالا بوده و در کمترین زمان ممکن به وجه نقد تبدیل می شود. به عبارت ساده تر، نقدشونددگی یک دارایی به معنای توانایی تبدیل شدن آن به پول نقد است.

پیشینه پژوهش

الیکائی نژاد (۱۴۰۱)، اثر مسئولیت اجتماعی بر فناوری اطلاعات و رقابت پذیری سازمان را بررسی می کند. ایشان ۳ شرکت بزرگ خودروسازی گروه ایران خودرو، سایپا و بهمن را به عنوان جامعه منتخب خود برگزید و از ۱۴۶ نفر از کارکنان آنها کسب نظر کرد. ایشان برای بررسی روایی پرسشنامه از اعتبار محتوا و تحلیل عاملی استفاده کرد و به منظور ارزیابی پایایی ابزار از روش آلفا کرونباخ و همچنین، روش پایایی ترکیبی نیز بهره برد. در نهایت، برای تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده، از تکنیک معادلات ساختاری استفاده می کنند. نتایج آنها نشان دادند رابطه معناداری بین مسئولیت پذیری اجتماعی و رقابت پذیری برقرار نیست.

سهمانی اصل و همکاران (۱۴۰۰)، در مطالعه ای بر ۹۹ واحد تجاری بورسی طی سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ به دنبال بررسی اثر تعدیلگر رقابت در صنعت بر رابطه بین سطح گزارشگری مسئولیت اجتماعی و نسبت بدهی بودند. آنها برای اندازه گیری سطح گزارشگری مسئولیت اجتماعی، از یک چک لیستی مشتمل بر ۳۱ آیتم استفاده کردند و برای اندازه گیری نسبت بدهی از نسبت کل بدهی به دارایی بهره بردند. ایشان در بخش اصلی مطالعه دریافتند گزارشگری مسئولیت اجتماعی سبب کاهش نسبت بدهی می شود؛ از این رو، گزارشگری بیشتر مسئولیت اجتماعی ریسک واحد تجاری را احتمالاً کاهش می دهد. در گام دوم این پژوهش، رقابت در صنعت که با تکیه بر شاخص های هرفیندال - هیرشمن و نیز لرنر محاسبه می شود، دریافتند رقابت در صنعت سبب تشدید رابطه منفی اشاره شده می شود؛ بنابراین، در صناعی که رقابت شدیدتری وجود دارد، گزارشگری مسئولیت اجتماعی رابطه قوی تری با کاهش ریسک یا نسبت بدهی خواهد داشت. یافته این مطالعه سازگار به مبانی نظری ای است که این مطالعه با تکیه بر آن فرضیه ها را تدوین می کند.

ریو و همکاران (۲۰۲۳)، در مطالعه ای جامع به بررسی اثر رقابت در صنعت بر عملکرد، کیفیت و سطح افشای مسئولیت اجتماعی شرکت های امریکایی در سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۹ پرداختند. در این مطالعه از بانک اطلاعاتی کورپوریت رجیستر گزارشات مسئولیت اجتماعی واحدهای منتخب جمع آوری شدند که در نهایت، ۱۱۲۰ سال - شرکت از بین ۱۳۹۸۹ سال - شرکت مشاهده دارای گزارشات جداگانه مسئولیت اجتماعی هستند. ارزیابی های ایشان نشان دادند رقابت در صنعت سبب کاهش تمایل واحد تجاری برای ارائه گزارشات مسئولیت پذیری اجتماعی با کیفیت تر و کاهش تمایل برای اطمینان دهی چنین گزارشاتی می شود؛ اما در عوض، واحدهای تجاری، منابع بیشتری را به سمت فعالیت های تبلیغاتی سرازیر می کنند تا احتمالاً اثر منفی اشاره شده را کاهش دهند.

لانگ و همکاران (۲۰۲۰)، با ادغام دیدگاه های ابزاری و سیاسی مسئولیت اجتماعی، اثر رقابت در صنعت را بر رابطه بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی می سنجند. برای اندازه گیری عملکرد مالی از بازده دارایی و نسبت توپین - کیو بهره بردند و برای اندازه گیری رقابت در صنعت از شاخص هرفیندال - هیرشمن استفاده کردند. نتایج بررسی های ایشان روی شرکت های چینی نشان می دهد رقابت در صنعت سبب تشدید رابطه بین عملکرد مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی می شود.

دوپیره و امزالی (۲۰۱۸)، به دنبال ارزیابی این موضوع که افزایش رقابت در صنعت چه تأثیری بر عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت می‌گذارد، فرضیات خود را روی ۷۱۳ شرکت آمریکایی طی سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۹ بررسی کردند. برای اندازه‌گیری رقابت در صنعت از شاخص هرفیندال - هیرشمن بهره بردند و برای محاسبه عملکرد مسئولیت اجتماعی از شاخصی که بانک اطلاعاتی کا.آل.دی محیا می‌کند، استفاده کردند. بررسی‌های ایشان نشان دادند شاخص هرفیندال - هیرشمن که عکس رقابت در صنعت را نشان می‌دهد، رابطه منفی و معناداری با عملکرد مسئولیت اجتماعی دارد؛ از این رو، نتیجه می‌گیرند رقابت در صنعت سبب افزایش عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت می‌شود. ارزیابی‌های بیشتر ایشان نشان می‌دهد رقابت در صنعت سبب گسترش توجه واحدهای مسئولیت‌پذیر اجتماعی از ذینفعان اصلی به ذینفعان حاشیه‌ای می‌شود که نشان از ایجاد انگیزه قوی برای این شرکت‌ها و کسب مزیت رقابتی است.

هدف تحقیق

هدف اصلی: بررسی تاثیر توان نقدشوندگی دارایی‌ها بر رقابت در صنعت

اهداف فرعی:

هدف فرعی ۱: بررسی تاثیر نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت

هدف فرعی ۲: بررسی تاثیر حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت

فرضیه تحقیق

فرضیه اصلی: توان نقدشوندگی دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.

فرضیه‌های فرعی:

از آنجا که در پژوهش حاضر دو متغیر برای اندازه‌گیری توان نقدشوندگی دارایی‌ها:

✓ نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها.

✓ نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها استفاده می‌شوند لذا فرضیه اصلی به دو فرضیه تقسیم می‌شود.

فرضیه ۱: نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.

فرضیه ۲: نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.

قلمرو تحقیق

قلمرو مکانی:

این تحقیق در بورس اوراق بهادار تهران انجام می‌گیرد.

قلمرو زمانی:

دوره زمانی تحقیق حاضر از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا سال ۱۴۰۳ می‌باشد.

قلمرو موضوعی:

موضوع مورد بررسی در حوزه تحقیقات مالی و حسابداری می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری عبارتست از کلیه عناصر و افرادی که در یک مقیاس جغرافیایی (جهانی یا منطقه ای) دارای یک یا چند صفت مشترک باشند (حافظ نیا و سرمد، ۱۳۹۱). جامعه آماری این پژوهش، کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۳ می باشد.

حجم نمونه و روش نمونه گیری

معمولاً انجام هر پژوهشی، "هزینه" و "زمان" بر است؛ به همین دلیل در پژوهش های بزرگ، امکان بررسی افراد (جمعیت)، جامعه (سازمان) به صورت سرشماری وجود ندارد؛ لذا پژوهشگران با توجه به چنین واقعیتی می کوشند با شیوه های نمونه گیری، داده هایی را از نمونه درباره جامعه به دست آورند و در نهایت به تعمیم این اطلاعات، درباره جامعه اصلی قضاوت نمایند. پژوهشگر باید با توجه به ویژگی های روش تحقیق، ماهیت داده ها، نوع ابزار گردآوری آن ها و ساختار جامعه آماری، نمونه ای را که بیانگر کیفیت و کمیت (معرف) جامعه باشد؛ انتخاب کند (خاکی، ۱۳۹۱: ۱۳۸)

در این تحقیق برای این که نمونه آماری یک نماینده مناسب از جامعه آماری موردنظر باشد، از روش حذف سیستماتیک استفاده شده است. برای این منظور ۵ معیار زیر در نظر گرفته شده و در صورتی که شرکتی کلیه معیارها را احراز کرده باشد به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده و مابقی حذف می شوند. روند انتخاب نمونه در ذیل ارائه شده است.

شرکت قبل از سال ۱۳۹۷ در بورس پذیرفته شده و تا سال ۱۴۰۳ در بورس فعال باشد.

شرکت نباید از گروه شرکتهای سرمایه گذاری، هلدینگ ها و واسطه گری مالی باشد.

سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند باشد و طی بازه زمانی تحقیق تغییر سال مالی نداشته باشد.

شرکت نباید وقفه معاملاتی بیش از ۳ ماه داشته باشد.

اطلاعات مالی شرکتها در دسترس باشد.

بعد از مدنظر قرار دادن کلیه معیارهای بالا، تعداد ۱۲۶ شرکت از ۲۶ صنعت بورس تهران، به عنوان جامعه

غربالگری شده باقیمانده است، که همه آن ها به عنوان نمونه انتخاب شده اند.

نوع تحقیق

تحقیق از نظر ماهیت و محتوایی از آنجا که در پی یافتن رابطه معناداری بین متغیرهای تحقیق بوده لذا به مطالعه حدود تغییرات متغیر وابسته با توجه به حدود تغییرات متغیرهای مستقل می پردازد، و از این جهت در زمره تحقیق های همبستگی قرار دارد، بنابراین تحقیق از نظر ماهیت و محتوایی یک تحقیق از نوع همبستگی می باشد که برای کشف همبستگی بین متغیرها به روش پس رویدادی عمل خواهد شد.

روش تحقیق از نظر هدف: تحقیق حاضر از لحاظ نوع کار تحقیقاتی و از نظر هدف، یک تحقیق کاربردی است که از اطلاعات واقعی و روش های مختلف آماری برای رد یا عدم رد فرضیه ها استفاده می گردد، و در حوزه تئوری اثباتی قرار می گیرد. روش استدلال تحقیق: انجام این تحقیق در چارچوب استدلال قیاسی - استقرائی می باشد، بدین معنی که مبانی نظری و پیشینه تحقیق از راه مطالعات کتابخانه ای، مقالات و سایتها در قالب قیاسی و گردآوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیه ها در قالب استقرائی می باشد.

روش گردآوری اطلاعات

اطلاعات مورد نیاز برای انجام این پژوهش اعم از مفاهیم و مبانی نظری پژوهش، از منابع کتابخانه‌ای و اسناد مبتنی بر پایگاه‌های دیجیتال جمع‌آوری خواهد شد. اطلاعات و داده‌های مورد نیاز برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از صورت‌های مالی و گزارش‌های مالی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران و همچنین نرم‌افزار ره‌آورد نوین استخراج خواهد گردید.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش با استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده از نمونه آماری تحقیق که شامل تعدادی شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۳ خواهد بود، فرضیه‌های تحقیق مورد آزمون قرار خواهند گرفت. در پژوهش حاضر به منظور آزمون فرضیات تحقیق از داده‌های مالی طبقه‌بندی شده و حسابرسی شده شرکت‌های فعال پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران استفاده خواهد شد. روش آزمون فرضیات در مطالعه حاضر روش داده‌های ترکیبی می‌باشد که با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای Eviews10 انجام خواهد شد. بدین صورت که داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار (Excel) پس از اصلاحات و طبقه‌بندی لازم بر اساس متغیرهای مورد بررسی وارد نرم‌افزارهای Eviews10 شده و تجزیه و تحلیل‌های نهایی انجام خواهد شد.

متغیرهای تحقیق و شیوه اندازه‌گیری آن‌ها

متغیر مستقل

منظور از متغیر مستقل متغیری است که بر دیگر متغیرها اثر می‌گذارد. متغیر مستقل یک ویژگی محیط از محیط فیزیکی یا اجتماعی است که بعد از انتخاب و دخالت پژوهش‌گر، مقادیری را می‌پذیرد تا تأثیرش بر متغیرهای دیگر مشاهده شود. در این تحقیق متغیر مستقل متشکل از دو شاخص "نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها" و "نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها" است که هر دو توان نقدشوندگی دارایی‌ها تلقی می‌گردند.

نحوه اندازه‌گیری متغیر مستقل ۱: نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها:

این متغیر از تقسیم دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها بدست می‌آید.

نحوه اندازه‌گیری متغیر مستقل ۲: نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها

این متغیر نیز از تقسیم حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بدست می‌آید.

اطلاعات مربوط به این متغیرها از یادداشت‌های صورت‌های مالی یا وبسایت اینترنتی شرکتها بدست می‌آید.

متغیر وابسته: رقابت در صنعت

competition: رقابت در صنعت (متغیر وابسته)

رقابت صنعت تمرکز صنعت را اندازه‌گیری می‌کند که تمرکز پایین یعنی رقابت بالا. با توجه به وجود رقابت شدید بین شرکت‌های رقیب، هر شرکت سعی در اتخاذ استراتژی مناسب جهت پیشی گرفتن از سایر رقبا را دارد، لذا همیشه احتمال خطر عدم سودآوری پایدار برای شرکت‌ها وجود خواهد داشت (گوردون و همکاران، ۲۰۰۹). بر این اساس رقابت در صنعت به صورت اندازه‌گیری می‌شود.

$$CI = 1 - \sum_{i=1}^n \left(\frac{sales_{it}}{sales_{industry_{st}}} \right)^2$$

CI: سهم بازار

$sales_{it}$ فروش هر شرکت i در سال t
 $salesindustry_{st}$ فروش صنعت s در سال t

متغیرهای کنترلی

چون در یک تحقیق اثرات همه متغیرها قابل بررسی نیست، پژوهشگر اثرات برخی متغیرها را از طریق کنترل آماری یا کنترل‌های تحقیقی خنثی می‌کند. اینگونه متغیرها که اثرات آنها توسط پژوهشگر قابل حذف است را متغیر کنترل گویند. متغیرهای کنترلی که در مدل رگرسیون قرار گرفته است و طبق تحقیقات قبلی بر ارزش افزوده بازار تأثیر می‌گذارند؛ عبارتند از:

اندازه شرکت (Size)

که از طریق محاسبه لگاریتم طبیعی مجموع دارایی‌ها محاسبه می‌شود.

$Ln(Age)$ لگاریتم مدت عمر (فعالیت) شرکت

SALES: درآمد فروش و خدمات تقسیم بر کل داراییها

LDAR: نسبت بدهی‌ها به دارایی‌ها،

مدل رگرسیونی تحقیق

مدل رگرسیون تعدیل شده (مدل ۱) برگرفته از احمد پور و باغبان (۱۳۹۳)، فیروزی و همکاران (۱۳۹۱)، برای آزمون فرضیه‌های تحقیق، به صورت زیر است:

$$competition_{it} = \beta_0 + \beta_1 asset\ liquidity_{it} + b_2 SIZE_{i,t} + b_3 ln(Age)_{i,t} + b_4 SALE_{i,t} + b_5 LDAR_{i,t} + e_{i,t}$$

تحلیل داده‌ها

آمار توصیفی

به منظور شناخت بهتر ماهیت جامعه‌ای که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شود. همچنین توصیف آماری داده‌ها، گامی در جهت تشخیص الگوی حاکم بر آن‌ها و پایه‌ای برای تبیین روابط بین متغیرهایی است که در پژوهش به کار می‌رود؛ بنابراین، قبل از این که به آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخته شود، متغیرهای پژوهش به صورت خلاصه در جدول شماره (۱) مورد بررسی قرار می‌گیرد. این جدول حاوی شاخص‌هایی برای توصیف متغیرهای تحقیق می‌باشد. این شاخص‌ها شامل شاخص‌های مرکزی، شاخص‌های پراکندگی و شاخص‌های شکل توزیع است.

جدول (۱): آمار توصیفی داده‌های تحقیق

متغیرها	نماد متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
رقابت در صنعت	competition	۱۶۴۴۹۵۱	۱۰۴۶۱۶۸۰	۰۶۶۲۰۱۸	۰۵۸۳۹۱۱	۵۵۳۰۹۶۱

۰.۹۲۵۸	۰.۰۲۵۸	۰.۳۰۱۴	۰.۵۲۵۸	۰.۵۵۲۵	Liquidity ability 1 (FAR)	نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها
۰.۷۵۶۸	۰.۲۳۵۸	۰.۴۵۱۴	۰.۶۲۵۸	۰.۴۸۲۵	Liquidity ability 2 (PAR)	نسبت حساب های دریافتی به کل دارایی ها
۱۹.۳۷۴۳۱	۱۱.۰۳۵۲۸	۱.۵۱۴۸۵۲	۱۴.۱۰۱۷۱	۱۴.۳۶۰۶۳	Size	اندازه شرکت
۱۷.۲۶۵۵۹	۰.۷۴۹۶۸۱	۱.۶۱۶۰۴۵	۲.۵۱۹۷۰۷	۲.۹۴۹۱۶۷	Ln(Age)	سن شرکت
۰.۹۲۳۱	۰.۴۵۰۱	۰.۱۷۷۲۹۱	۲۳۷۰.۵۴۶	۱۷۴۹۴۰.۹	SALES	درآمد فروش و خدمات تقسیم بر کل داراییها
۰.۷۲۶۸	۰.۴۳۵۸	۰.۵۴۱۴	۰.۵۶۵۸	۰.۳۲۲۵	LDAR	نسبت بدهی ها به دارایی ها

منبع: یافته های پژوهش

اصلی ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده هاست. میانه یکی دیگر از شاخص های مرکزی است که وضعیت جامعه را نشان می دهد. همچنین به طور کلی پارامترهای پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی از یکدیگر یا میزان پراکندگی آنها نسبت به میانگین است. از مهم ترین پارامترهای پراکندگی، انحراف معیار است. در جدول بالا (۴-۱) تمامی متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش از نظر شاخص های پراکندگی و شاخص های مرکزی مورد بررسی قرار گرفته اند.

آزمون فرضیه های تحقیق

بعد از بررسی پایایی متغیرهای مورد آزمون و مشخص شدن نوع مدل اثرات ثابت به جای اثرات تصادفی، برآورد ضرایب مدل رگرسیون در جدول ذیل ارائه شده است:

فرضیه اول پژوهش

در این پژوهش برای آزمون فرضیه پژوهش از مدل رگرسیونی زیر که بر اساس نمونه های آماری (۱۲۶ شرکت بورسی) برازش شده است، استفاده می شود.

فرضیه ۱: نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.

$$competition_{it} = \beta_0 + \beta_1 FAR_{it} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 \ln(Age)_{i,t} + \beta_4 SALE_{i,t} + \beta_5 LDAR_{i,t} + e_{i,t}$$

جدول (۲): نتایج آزمون فرضیه پژوهش تحقیق

سطح معناداری	آماره t	ضرایب	شرح متغیر	
۰.۰۰۰۰	۱۰.۳۷۵۸۸	۲.۲۱۶۹۹۷	C	مقدار ثابت
۰.۰۰۰۰	۶.۰۸۳۵۷۵	۰.۳۹۳۵۱۴	Liquidity ability 1 (FAR)	نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها
۰.۰۰۰۲	۳.۸۰۰۹۳۹	۰.۰۵۵۱۴۱	Size	اندازه شرکت
۰.۰۰۶۳	۲.۷۴۰۰۸۹	۰.۰۳۶۵۴۴	Ln(Age)	سن شرکت
۰.۰۰۰۳	۲.۳۵۰۰۸۹	۰.۰۲۶۵۴۴	sales	درآمد فروش و خدمات تقسیم بر کل داراییها
۰.۵۵۴۳	۰.۵۹۱۶۱۰	۷.۳۴۴۱۸۶	LDAR	نسبت بدهی ها به دارایی ها
۰.۵۸۸۱۷۸		ضریب تعیین		
۰.۵۰۳۷۰۲		ضریب تعیین تعدیل شده		
۱۸.۰۵۹۵۶		آماره F		

سطح معناداری	./.....
دوربین - واتسون	۱.۹۲۷۴۳۳

جدول (۲) نشان می‌دهد که با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹٪ معادله رگرسیون معنی‌دار است. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که حدود ۵۰ درصد از تغییرات متغیر رقابت در صنعت شرکت‌های مورد بررسی توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مزبور تبیین می‌شود، براساس ضریب متغیر نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها که سطح بحرانی آن از سطح تصمیم‌گیری ۵ درصد کمتر است و این بدان معنی است که نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است. به طوریکه هرچه نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها افزایش یابد، رقابت در صنعت بیشتر و لذا شرکت از ظرفیت بیشتری برای رقابت برخوردار خواهد شد. در نتیجه فرضیه پژوهش که عنوان می‌دارد: نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است، تایید می‌شود.

فرضیه دوم پژوهش

فرضیه ۲: نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است. این فرضیه با استفاده شاخص دوم نقدشوندگی دارایی‌ها یعنی نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها که در مدل وارد گردیده آزمون می‌شود. نتایج در جدول ۳ آمده است.

$$\text{competition}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{PAR}_{it} + \beta_2 \text{SIZE}_{it} + \beta_3 \ln(\text{Age})_{it} + \beta_4 \text{SALE}_{it} + \beta_5 \text{LDAR}_{it} + e_{i,t}$$

جدول (۳): نتایج آزمون فرضیه پژوهش تحقیق

سطح معناداری	آماره t	ضرایب	شرح متغیر	
۰.۰۰۰۱	۹.۳۶۶۸۸	۲.۳۱۶۹۹۷	C	مقدار ثابت
۰.۰۰۲۱	۸.۰۸۳۵۷۵	۰.۴۴۳۵۱۴	Liquidity ability 2 (PAR)	نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها
۰.۰۰۰۲	۳۸۰۰۹۲۹	۰.۰۵۵۱۴۱	Size	اندازه شرکت
۰.۰۰۶۳	۲.۷۴۰۰۸۹	۰.۰۳۶۵۴۴	$\ln(\text{Age})$	سن شرکت
۰.۰۰۰۳	۲.۳۵۰۰۸۹	۰.۰۲۶۵۴۴	sales	درآمد فروش و خدمات تقسیم بر کل داراییها
۰.۵۵۴۳	۰.۵۹۱۶۱۰	۷.۳۴۴۱۸۶	LDAR	نسبت بدهی‌ها به دارایی‌ها
۰.۶۲۸۱۷۸			ضریب تعیین	
۰.۶۰۳۷۰۲			ضریب تعیین تعدیل شده	
۱۵.۰۵۹۵۶			آماره F	
./.....			سطح معناداری	
۱.۹۲۷۴۳۳			دوربین - واتسون	

جدول (۴-۸) نشان می‌دهد که با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۹٪ معادله رگرسیون معنی‌دار است. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که حدود ۶۰ درصد از تغییرات متغیر رقابت در صنعت شرکت‌های مورد بررسی توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مزبور تبیین می‌شود، براساس ضریب متغیر نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها که سطح بحرانی آن از سطح تصمیم‌گیری ۵ درصد کمتر است و این بدان معنی است که نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است. به طوریکه هرچه نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها افزایش یابد، رقابت در صنعت بیشتر و لذا شرکت از ظرفیت بیشتری برای رقابت برخوردار خواهد شد. در نتیجه فرضیه پژوهش که عنوان می‌دارد: نسبت حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است، تایید می‌شود.

معنی است که نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است. به طوریکه هرچه نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها افزایش یابد، رقابت در صنعت بیشتر و لذا شرکت از ظرفیت بیشتری برای رقابت برخوردار خواهد شد. در نتیجه فرضیه پژوهش که عنوان می دارد: نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است، تایید می شود.

خلاصه نتیجه فرضیه ها

جدول (۴): خلاصه نتایج بررسی فرضیه ها را نشان می دهد.

شماره فرضیه	عنوان فرضیه	نتیجه
فرضیه اول	نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.	تایید
فرضیه دوم	نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است.	تایید

ماخذ: یافته های پژوهش

نتیجه گیری

بررسی فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول پژوهش: نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که با توجه به آماره F و احتمال مربوط به آن می توان نتیجه گرفت که معادله رگرسیون معنی دار است. بنابراین فرضیه تایید می گردد. بنابراین نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها به عنوان اولین شاخص توان نقدشوندگی دارایی ها می تواند می تواند رقابت بیشتری در صنعت با هم نوعان خود داشته باشند، در برابر فشارهای مالی مقاومت نمایند و زمانی که فرصت های سودآور به وجود آید، وجوه لازم را جهت سرمایه گذاری با حداقل هزینه فراهم نمایند، به عبارتی شرکت هایی که دارای این توانمندی باشند می توانند توانایی بیش تری در جذب فرصت های سرمایه گذاری و وابستگی اندکی به در دسترس بودن منابع داخلی جهت سرمایه گذاری از خود نشان دهند. در نتیجه عملکرد بهتری می توانند داشته باشند، در نهایت نتایج حاصله گویای درک سرمایه گذاران از اثرات توان نقدشوندگی دارایی های شرکت است. این نتیجه هم با مبانی نظری هم راستا می باشد و هم موید نتایج پژوهشهایی متعدد در این حوزه همچون گارسیا لارا و همکاران (۲۰۱۶)، گن (۲۰۱۵)، و همچنین منصورفر و دیگران (۱۳۹۴)، و مشایخی و محمدپور (۱۳۹۳)، می باشد.

بررسی و نتیجه گیری فرضیه دوم

طبق فرضیه دوم: " نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است ". در این حالت نیز نتایج بررسی این فرضیه نشان داد که متغیر " نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها " دارای رابطه قوی با متغیر رقابت در صنعت می باشد. لذا این فرضیه که نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت اثرگذار است، پذیرفته می شود. به تعبیری در ارزیابی تاثیر نسبت حساب های دریافتنی به کل دارایی ها بر رقابت در صنعت می توان گفت که طبق پیش بینی های پژوهش، هرچه دوره وصول مطالبات کوتاهتر باشد پول دچار رسوب نگردیده و این متوقف نشدن پول در قالب مطالبات منجر به سرمایه گذاری بموقع تر و کارا تر خواهد شد. در نتیجه توان رقابتی شرکت در صنعت افزایش خواهد یافت. این نتایج با مبانی نظری پژوهش همخوانی داشته و آن را تایید می کند. این نتیجه با نتایجی که پانایوتیس و همکاران (۲۰۱۵)، و کوئیستر و همکاران (۲۰۱۶)، بدست آورده اند همخوانی دارد.

پیشنهادهای مبتنی بر تحقیق

با توجه به نتیجه ی تحقیق، مبنی بر تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت شرکت ها، پیشنهاد می شود مدیران و سیاستگذاران مالی شرکتها به این خط مشی مالی توجه نموده و سیاست های خود را به این سمت و سوی، سوق دهند تا در زمان بروز مشکلات پیش بینی نشده بتوانند واکنش مناسب، نشان دهند. پیشنهاد می شود سرمایه گذاران این سیاست را در تصمیم های خود تاثیر دهند تا بازدهی مناسب تر و با ریسک کم تری به دست آورند.

بحث کلی

از آنجا که نقد شونددگی دارایی های مالی یکی از اهرم های پیشرفت مالی در شرکت های بورسی به شمار می رود می تواند سود حسابداری را تحت تاثیر قرار دهد این نظریه در برخی مطالعات مورد بررسی بوده است به طوری که سود حسابداری را تحت تاثیر مولفه های گوناگون از جمله میزان توانایی در نقد شونددگی دارایی های مالی مورد بررسی قرار داده اند. این نوع مطالعه در بانک ها و بورس اوراق بهادار که جایگاه بازار مالی به طور برجسته تری مورد تحلیل واقع می شود بیشتر دیده می شود. بر این اساس بررسی این نظریه به طور تخمینی می تواند شدت ارتباط بین این مولفه ها را نشان داده و آزمون صحیح در اختیار مدیران مالی برای تصمیم گیری براساس محتوای اطلاعاتی ناشی از سود حسابداری ارائه دهد بر این اساس انجام این مطالعه تاکید مجدد بر تاثیر توان نقدشوندگی دارایی ها بر رقابت در صنعت می باشد.

پیشنهادهای برای تحقیقات آتی

به منظور انجام پژوهش های آتی در ارتباط با این پژوهش، موضوعات زیر پیشنهاد می شود:

شاخص سازی برای تعیین توان نقدشوندگی دارایی ها بر مبنای معیارهای مختلف ترانزنامه و صورت جریان نقد یا شاخص های ترکیبی و آزمون اعتبار آن ها

شناسایی و اندازه گیری توان نقدشوندگی با استفاده از مدل های دیگری هم چون جریان های نقد آزاد و تعیین بهترین مدل شناسایی انعطاف پذیری مالی در بورس تهران

بررسی تاثیر معیار نقدشوندگی بر قیمت سهام و نوسان های قیمت سهام و روند سودآوری شرکتها

بررسی تاثیر پراکندگی جغرافیایی بر انعطاف پذیری مالی و ارزش شرکت های بورس

بررسی رابطه بین نقدشوندگی با ساختار مالکیت شرکت های بورس

بررسی تاثیر نقدشوندگی سهام بر هزینه ی سرمایه و ریسک شرکت ها

محدودیت های پژوهش

در هر پژوهش و تحقیقی که انجام می شود، محدودیت هایی وجود دارد که این محدودیتها، موانع مربوط به تعمیم دهی نتایج حاصل از تحقیق است. این تحقیق، همانند سایر تحقیقات مبتنی بر روش علمی، دارای یک سری محدودیت هایی است که در ذیل به آنها اشاره می شود:

یکی از محدودیت های تحقیق، عدم وجود مبانی نظری و ادبیات تحقیق کافی اندازه گیری، برای توان نقدشوندگی به عنوان شاخص ارزیابی نقدشوندگی و تحقیق های اندک انجام شده در این زمینه بوده است.

با توجه به محدود بودن متغیرهای تحقیق در شرکت های بورس تسری نتایج به شرکت های خارج از بورس بایستی با احتیاط انجام شود.

اثرات ناشی از تفاوت در روشهای اقتصادسنجی در اندازه گیری و گزارش رویدادهای مالی ممکن است بر نتایج تأثیر بگذارد. همه داده ها با روش مقطعی از بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۳ جمع آوری شده است، در نتیجه متغیرها و نتایج آنها محدود به یک دوره زمانی می باشند.

منابع

- ✓ اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی استاندارد حسابداری ایران، (۱۳۹۷)، سازمان حسابرسی، استاندارد شماره ۲۵، گزارشگری برحسب قسمتهای مختلف.
- ✓ احمدپور، احمد، مریم، فرمانبردار، (۱۳۹۴)، بررسی ارتباط بین افشای اطلاعات مسئولیت اجتماعی شرکت ها و رقابت بازار محصول، فصلنامه حسابداری مالی، دوره ۷، شماره ۲۶، صص ۱۰۳-۱۲۴.
- ✓ اسمعیلی، حلیمه، الهه، یعقوبی، (۱۴۰۰)، عوامل مؤثر بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها، نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، دوره ۵، شماره ۱۷، صص ۱۱۳-۱۲۸.
- ✓ برادران حسن زاده، رسول، ابیضی، عیسی، رامین نامور، (۱۳۹۸)، تأثیر ارتباطات سیاسی بر مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت با تأکید بر رقابت بازار محصول، پژوهش های تجربی حسابداری، دوره ۹، شماره ۳، صص ۳۰۱-۳۲۵.
- ✓ پرورش، مهدی، ملایی سیروی، محسن، رسولی، ابوطالب، قاسمی، وهب، (۱۳۹۵)، بررسی ارتباط بین انعطاف پذیری مالی، توانایی سرمایه گذاری و ارزش شرکت، فصلنامه پژوهش های جدید در مدیریت و حسابداری، دوره ۳، شماره ۱۱، صص ۱۴۵-۱۶۶.
- ✓ تهرانی، رضا، واحد احمدیان، هادی، (۱۳۸۵)، بررسی رابطه بین تنوع محصولات با ریسک و بازدهی سهام شرکتهای تولیدی بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه پژوهشنامه بازرگانی، شماره ۳۸.
- ✓ جهانخانی، علی، سجادی، اصغر، (۱۳۹۴)، کاربرد مفهوم ارزش افزوده اقتصادی در تصمیمات مالی، تحقیقات مالی، دوره ۲، شماره ۵.
- ✓ حافظ نیا، محمدرضا، سرمد، زهره، (۱۳۹۱)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- ✓ حجازی، رضوان، حسینی، عارفه، (۱۳۸۵)، مقایسه رابطه ارزش افزوده بازار و ارزش افزوده اقتصادی با معیارهای حسابداری در بورس اوراق بهادار، پژوهشنامه اقتصادی، دوره ۶، شماره ۲۳، صص ۲۳۷-۲۶۲.
- ✓ حسینی ولشکلانی، سیده مهسا، ابوطالبی، مریم، (۱۳۹۸)، رابطه بین انعطاف پذیری مالی با میزان سرمایه گذاری و ارزش افزوده بازار در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تأکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران - دانشگاه شهید بهشتی، دبیرخانه دائمی کنفرانس.
- ✓ حاجیها، زهره، سعید، الهام، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین متنوع سازی شرکتی و عدم تقارن اطلاعاتی، فصلنامه راهبرد مدیریت مالی، دوره ۲، شماره ۶، صص ۹۵-۱۱۴.
- ✓ دادبه، فاطمه، باقرآبادی، سیدمحمد، (۱۳۹۱)، متنوع سازی شرکتی و گزارشگری مالی با رویکرد استاندارد حسابداری، روزنامه دنیای اقتصاد، شماره ۲۷۹۶.

- ✓ رسائیان، امیر، کاشانی پور، محمد، (۱۳۸۸)، بررسی رابطه ی بازده سهام و معیارهای ارزیابی عملکرد، پژوهشنامه علوم انسانی و اجتماعی، دوره ۲۵، شماره ۷، صص ۱۲۱-۱۳۸.
- ✓ رساییان، امیر، اصغری، جعفر، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین معیارهای حسابداری ارزیابی عملکرد و ارزش افزوده اقتصادی (EVA) در بورس اوراق بهادار تهران، نامه مفید، دوره ۱۳، شماره ۶۰، صص ۶۱-۸۸.
- ✓ سهیمانی اصل، محمدعلی، نصیری ف، هاشم، ثریا، ویسی حصار، (۱۴۰۰)، تأثیر رقابت در بازار محصول بر ارتباط بین مسئولیت پذیری اجتماعی و اهرم مالی شرکتها، پژوهش های حسابداری مالی، دوره ۱۳، شماره ۴، صص ۹۳-۱۱۴.
- ✓ کرمی، محمد، تامرادی، علی، مرادی قندعلی، حسن، (۱۳۹۵)، مطالعه تأثیر انعطاف پذیری مالی و اهرم مالی بر ارزش افزوده نقدی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزش عالی صالحان.
- ✓ AL-Shakrchy , E., Ismael Alnassar, W. (2019) Does Financial Flexibility Matter for Firm's Finance Policy? Evidence from Swedish High -Tech Firms: Case Study of Ericsson, Journal of Social Science Research Vol 14.
- ✓ Altaf, N. (2016) Economic value added or earnings: What explains market value in Indian firms?, Future Business Journal, 2(2): 152-166.
- ✓ Results of a prospective concerted action supported by the European Community, San Diego, 11-20.
- ✓ Cho, H. (2013) Corporate Financial and Investment Policies When Future Financing
- ✓ Ferreira. M, & Vilela, A. (2004). Why do firms hold cash? Evidence from EMU Countries. European Financial Management, 10(2): 295-319
- ✓ Gamba, A., Triantis. A. (2008). The value of financial flexibility. The Journal of Finance, 63 (5), 263-296
- ✓ Jensen, A. R. (2005). Wanted: More race realism, less moralistic fallacy. Psychology, Public Policy, and Law, 11(2), 328.
- ✓ Kumar, A., Sacchetto, S., Vergara-Alert, C. (2019) Stock Comovement and Financial Flexibility, SSRN Electronic Journal.
- ✓ Yung, k., Diane Li, D., & Jian, Y. (2015) The Value of Corporate Financial Flexibility in Emerging Countries. Journal of Multinational Financial Management, 32: 25-41.
- ✓ Matususaka, J. G. (2001). Corporate Diversification, Value Maximization, and Organizational Capabilities. The Journal of Business, 74 (3) , 409-431.

پرتال جامع علوم انسانی